

Sygn. akt VIII Gz 56/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SSO Agnieszka Kądziołka

SSO Agnieszka Górską (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. C.

przeciwko E. T.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 30 października 2012 roku, w sprawie X GC 1018/12

postanawia:

I zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że udzielić zabezpieczenia powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim w sprawie (...) w części co do kwot:

-1194,38 zł

-1200 zł

-1641,63 zł

-292,80 zł

-2507,38 zł

oddalając wniosek o udzielenie zabezpieczenia w pozostałym zakresie;

II oddalić zażalenie w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 sierpnia 2012 roku powód J. C. wniósł o pozbawienie wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 7 stycznia 2011 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt X Gc (...) wykonalności w części dotyczącej kwoty głównej. Ponadto powód wniósł o zabezpieczenie przedmiotowego powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim w sprawie o sygnaturze akt (...).

Postanowieniem z dnia 30 października 2012 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie uwzględnił wnioski o udzielenie zabezpieczenia, uznając roszczenie powoda za uprawdopodobnione. Za taką oceną wniosku przemawiał fakt przedłożenia przez powoda dowodów wpłaty poszczególnych kwot składających się na roszczenie główne zasądzone w wyroku zaocznym Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie z dnia 7 stycznia 2011 roku. W ocenie Sądu w sprawie zaistniała również podstawa zabezpieczenia dotycząca interesu prawnego w jego udzieleniu. Nie ulegało wątpliwości w przekonaniu Sądu, iż brak zabezpieczenia mógłby pozbawić powoda zaspokojenia, ponieważ w przypadku prowadzenia dalszej egzekucji mogłaby ona doprowadzić do wykonania tytułu egzekucyjnego, co spowodowałoby, iż postępowanie przeciwegzekucyjne stałoby się bezprzedmiotowe.

Powyższe postanowienie w całości zaskarżyła pozwana wnosząc o włączenie należnych odsetek za przeterminowane płatności w wysokości 5.907,56 zł do głównej kwoty zadłużenia. Pozwana wskazała, że w jej ocenie roszczenie finansowe w stosunku do powoda jest zasadne. Pomiędzy stronami doszło do zawarcia porozumienia, zgodnie z którym, wobec ciągle trwających kontaktów handlowych stron, powód w pierwszej kolejności regulować miał należności bieżące. Dodatkowe kwoty miały być natomiast zaliczane na poczet długu stwierdzonego wyrokiem. Wbrew temu powód księgował całość dokonywanych wpłat na poczet zaległych faktur. W ocenie pozwanej powód dalej jest jej dłużnikiem.

W odpowiedzi na zażalenie powód wskazał, że pomiędzy stronami nie doszło do wskazywanych przez pozwaną uzgodnień. Każda wpłata dokonywana na rzecz zaległych płatności zawierała pełny numer faktury, której wpłata dotyczyła. Do spłaty pozostały odsetki, które zostaną uregulowane po ich ewentualnej weryfikacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się częściowo zasadne, aczkolwiek z innych względów, niż te podane przez skarżącą.

W myśl art. 730¹ k.p.c. udzielenie zabezpieczenia, którego może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, uzależnione jest od uprawdopodobnienia przez wnioskodawcę istnienia dwóch przesłanek : roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia roszczenia pieniężnego istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub gdy w braku zabezpieczenia uniemożliwione lub znacznie utrudnione będzie osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Za cel postępowania uważa się zwykle urzeczywistnienie, realizację norm obowiązujących w zakresie stosunków cywilnoprawnych. Osiągnięcie celu postępowania w sprawie w rozumieniu art. 730¹ § 2 wiązać należy z rodzajem ochrony prawnej, której udzielenia żąda się w postępowaniu cywilnym. O istnieniu podstawy zabezpieczenia można więc mówić wtedy, gdy bez zabezpieczenia ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okaże się niepełna lub spóźniona, w wyniku czego udaremnione zostają jej skutki. Taka sytuacja ma miejsce w razie zabezpieczenia powództwa przeciwegzekucyjnego. Przez zawieszenie egzekucji uprawniony uzyskuje tymczasowo taki skutek, do jakiego definitywnie doprowadzi uwzględnienie powództwa. Wobec powyższego niewątpliwy jest w sytuacji wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia poprzez zawieszenie prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

Kolejną przesłanką udzielenia zabezpieczenia jest uprawdopodobnienie roszczenia. Nie ulega wątpliwości, że uprawniony musi uprawdopodobnić istnienie roszczenia oraz to, że roszczenie to jemu przysługuje. Innymi słowy musi wykazać wiarygodność roszczenia. Wykazanie istnienia roszczenia nie oznacza jednak udowodnienia faktu, ale jedynie wykazanie jego prawdopodobieństwa. Rezygnacja z przeprowadzenia dowodu co do istnienia roszczenia wynika z faktu, że postępowanie zabezpieczające jest postępowaniem uproszczonym, w którym nie rozstrzyga się sprawy merytorycznie. Wnioskodawca zatem musi przytoczyć takie okoliczności, z których będzie wynikać, że roszczenie mu przysługuje, a okoliczności te będą przez niego uprawdopodobnione. Przy ocenie prawdopodobieństwa roszczenia nie można abstrahować od tego, czy fakty przytoczone przez uprawnionego tworzą to roszczenie w świetle przepisów prawa. Wiarygodność dotyczy więc nie tylko podstawy faktycznej, ale i prawnej roszczenia.

Uprawdopodobnienie może być przeprowadzone przez sąd przy użyciu środków, które uzna za właściwe, nie wyłączając środków dowodowych. Przy uprawdopodobnieniu nie jest jednak konieczne zachowanie szczególnych przepisów o postępowaniu dowodowym. Uprawdopodobnienie w odróżnieniu od dowodu nie daje zatem pewności co do prawdziwości twierdzenia o istnieniu konkretnego roszczenia, ale sprawia, że twierdzenie to staje się prawdopodobne. Do uprawdopodobnienia twierdzeń w postępowaniu zabezpieczającym odnoszą się ogólne reguły dotyczące uprawdopodobnienia stosowane w postępowaniu cywilnym.

Powództwo przeciwegzekucyjne w niniejszej sprawie oparte zostało na zarzucie spełnienia świadczenia. Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W przedmiotowej sprawie powód uprawdopodobnił roszczenie, jednakże nie w całości. Uprawniony wskazał, że uiszczył wobec pozwanej należność główną zasądzoną wyrokiem Sądu Rejonowego. Na dowód tego przedłożył potwierdzenia dokonanych przelewów, w treści których wskazane zostały numery faktur z których wynikało roszczenie pozwanej. Twierdzenia powoda nie pokrywają się jednak w całości z załączonymi do pozwu potwierdzeniami przelewów. Porównanie treści żądania w sprawie, w której wydano tytuł, którego pozbawienia wykonalności żąda powód, z załączonymi do pozwu potwierdzeniami dokonanych przelewów prowadzi do przekonania o częściowym tylko uprawdopodobnieniu istnienia roszczenia.

Powód podniósł, że wszystkie należności z faktur vat, które stanowiły podstawę faktyczną wydanego wyroku zaocznego, zostały uregulowane po wydaniu tytułu wykonawczego. Na dowód tego powód przedłożył dokumenty dowodów wpłat. Powód kolejno wskazał jak zaspokoił roszczenie pozwanej z tytułu powołanych faktur vat, wskazując numery faktur vat w treści przelewów. Twierdzenia powoda nie pokrywają się jednak z załączonymi potwierdzeniami przelewów. Z treści przedłożonych dokumentów wynika, iż część wpłat dokonana została jeszcze przed wydaniem wyroku zaocznego (wpłaty z dnia 8 marca 2010 r., 13 maja 2010 r., 17 września 2010 r.) Wpłaty dokonane przed dniem 7 stycznia 2011 roku, to jest przed wydaniem tytułu wykonawczego opiewają łącznie na kwotę 5623,22 zł. Ponadto wbrew twierdzeniom pozwu w dowodzie wpłaty z dnia 2 sierpnia 2012 r. wskazano, jako tytuł płatności, fakturę nr (...), nie zaś fakturę nr (...), której dotyczyć miał wyrok zaoczny.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że powództwo przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania prawomocnie rozstrzygniętej sprawy. W świetle tego przepisu może ono zostać oparte wyłącznie na okolicznościach (zdarzeniach), które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, nie można go natomiast oprzeć skutecznie na podstawach wynikających z faktów, które miały miejsce przed nastąpieniem prekluzji związanej z prawomocnością (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 lutego 2011 roku III CZP 128/10, OSNC 2011/10/108, Biul.SN 2011/2/6). Z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi bowiem do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany. Jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli wykluczającemu działaniu prawomocności.

Pogląd ten został zaprezentowany także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., IV CSK 284/11, LEX 1171302 oraz uchwale z dnia 23 maja 2012 r., III CZP 16/12, OSNC 2012/11/129, w której przyjęto, że oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten – ze względu na ustanowiony ustawą zakaz – nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny.

Z powyższego wynika, że powód nie podnosząc zarzutu spełnienia świadczenia przed wydaniem wyroku utracił obecnie możliwość podnoszenia tych okoliczności w uzasadnieniu postępowania przeciwegzekucyjnego, bez względu na to, czy postępowanie takie było w okolicznościach niniejszej sprawy zawinione czy też nie. W związku z powyższym

Sąd uznał twierdzenia faktyczne powoda wraz z powołanymi dokumentami za wystarczające na obecnym etapie do uprawdopodobnienia roszczenia jedynie co do kwot wpłaconych już po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a mianowicie :

-1194,38 zł (tytułem faktury (...))

-1200 zł (tytułem faktury nr (...))

-1641,63 zł (tytułem faktury (...))

-292,80 zł (tytułem faktury (...))

-2507,38 zł (tytułem faktury nr (...))

Zarzuty wskazane przez pozwaną nie zasługiwały na uwzględnienie. Wprawdzie nie można wykluczyć tego, iż strony umowy się co do sposobu zaliczania wpłat dokonywanych przez powoda, w szczególności, iż wpłaty te miały być w pierwszej kolejności zaliczane na bieżące faktury, jednakże na tym etapie postępowania brak jest podstaw do przyjęcia takiego założenia. Okoliczności podniesione przez skarżącą mogą być ewentualnie uwzględnione przez Sąd Rejonowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, przy merytorycznym rozstrzygnięciu o zasadności roszczenia. Obecnie zaś nie sposób odmówić mocy dowodowej dowodom wpłat przedstawionym przez powoda, które przeczą stanowisku pozwanej. Z podobnych względów przedwczesne byłoby na etapie zabezpieczenia powództwa przesądzanie o sposobie zarachowania wpłat, czy to na poczet należności głównej, czy na poczet odsetek za opóźnienie.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego należało pozostawić orzeczeniu końcowemu - stosownie do art. 108 § 1 k.p.c.